

TIBASTEN.

1. Vilken benämning har man i Eder ort på tibasten (Daphne mezereum): tivelbast, divelbast, tjursbast, tisbär, tyvelbär, källarhalsbär, tjädarhalsbär?

2. Vad har man trott om dess olika egenskaper? Har man använt den i folkmedicinen? Åt både människor och djur? När man använde den åt människor gavs den då åt både barn och vuxna? För vilka sjukdomar? Användes andra delar än bären? Huru bereddes medicinen?

3. Vilka djur fingo tibastbär (kalvar, svin, får)? För vilka sjukdomar? Huru gavs medicinen in?

4. Har tibastens bark använts för något ändamål?

5. Vad har man trott om tibastens skyddande verkan? Skyddade den mot övernaturliga väsen? Mot onda människor? Eller mot bådadera?

6. Hur anbringades den såsom skyddsmedel (kring halsen på späda barn; i en blomkrans på bröstet; på byns majstång)? För vad ansåg man i varje särskilt fall att man skyddade sig? Har man någonsin hört, att tibastbär förtärdes av havande kvinnor, som trodde sig vara plågade av något "ont"?

7. Användes tibasten såsom skyddsmedel vid vallgång, i kornas sleke? Var det bären eller andra delar av växten, som då användes? Gav man tibast särskilt åt tjuren, för att han skulle följa kreaturs-hopen?

8. Vilka andra magiskt verkande medel användes tillsammans med tibasten (vänderot, vitlök, dyvelsträck, bävergäll o.s.v.)? Känner man till någon vers, där dessa medel uppräknas?

9. Känner man till någon annan användning av tibasten än vad som ovan nämnts? Brukade man regelbundet samla förråd av tibastbär?

10. Känner man till sånger, som omtala tibastens skyddande verkan, t.ex. hur fäbodflickan med tibast skyddade sig för den underjordiske friaren? Eller hur bondhustrun med tibast skyddade sin man mot skogsfrun?